

הַלְבוֹת לֹלֵב סִימָן תְּרַנַּט תְּרַם

ביאורים ומוספים

טוף הקריאה שקראו בספר התורה הראשון, והעולה השביעי יהיה המפסיר ויקראו לו את קרבנות היום.

[משנ"ב ס"ק ג]

[אוקרים חצי קדיש⁶].

5) והטעם שמניחים גם את ספר התורה השני, כתב לעיל (סי' קמו ס"ק כו) שהוא כדי שיהיה הקדיש על שני ספרי התורה, וכתב השו"ע שם (סי"ח) שלא יפתחו את ספר התורה השני עד שיגמרו לגלות את ספר התורה הראשון.

[משנ"ב ס"ק ד]

אין צריך לחזור⁶.

6) ובטעם הרבר כתב לעיל (סי' קלו ס"ק יא), שרק מהפסוק "והקרבתם" הוא עיקר הקריאה, ולכן בדיעבד אינו מעכב.

ואם דילג מהקריאה שקוראים בספר הראשון ולא בקריאת המפסיר, כתב השו"ע לעיל (סי' קלז ס"ג) ובמשנ"ב (שם) שדינו כמו לענין הקריאה של שבת במנחה ויום שני וחמישי שכולה אינה מעכבת, ואם קראו לכל אחד מחמשת העולים לתורה לפחות שלשה פסוקים, יצאו ידי חובת.

אולם אם דילג מעיקר הקריאה של היום טוב הזה, כגון שקרא רק עד "תשבתו שבתכם" ולא קרא את הפסוקים של חג הסיכות, כתב בביה"ל (שם ד"ה פרשיות) שאפילו אם נזכרו לאחר קריאת המפסיר, צריך לחזור ולפתח את ספר התורה ולקרוא פרשה זו בכרכות לפניו ואחריה, ושכך מצדד גם הפתחי שערים על השערי אפרים (שער ה סל"ט), והוסיף השערי אפרים (שם) שאף יחזור לומר חצי קדיש, אלא שהוסיף בביה"ל שם, שהפתחי שערים (שם) כתב שהשלמי חגיגה (דיני קריאת המועדים סי' יד אות ג) חולק על עיקר הדין, ולדעתו אם נזכרו לאחר שהתחילו לקרוא לעולה למפסיר, אין מחזירין אותו, ויקראו קודם הברכה האחרונה את מה שדילגו מתוך ספר התורה השני ובלי ברכה לפניו, ואם נזכרו לאחר שהעולה למפסיר כבר ביקר ברכה אחרתה, אין צריך לחזור, ועלתה קריאת היום טוב של סוכות במה שקראו למפסיר.

סימן תרס

סדר הקף הבימה

[משנ"ב ס"ק א]

ספר תורה על הבימה ולהקיפה¹.

1) והאם יש לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי ההלל או שמא אחרי מוסף, בטור (כאן) מבואר שמקיפים את הבימה ואומרים את ההושענות לאחר מוסף, מאידך, השערי תשובה (סי' תרנא ס"ק כ) כתב שמנהג ירושלים לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי ההלל, הוא מנהג ותיקין, ובלוח ארץ ישראל כתב שהמנהג לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי מוסף, והוסיף שיש מקומות שגורשים הכל אחרי ההלל.

והבכורי יעקב (סי' א) הוכיח שבמקדש היו ההקפות קודם מוסף, אך סיים שאין בידנו לשנות שום מנהג, והערוך השלחן (סי' תרנט ס"ב) כתב שמנהג בני אשכנז לאומן אחרי מוסף, ומנהג בני ספרד לאומן אחרי ההלל, וכתב הב"ח החיים (סי' ד) שמבואר בשער הכוזבות שיש לומר הושענות דוקא אחרי ההלל, וכן עושים הנהגים על פי האר"י ז"ל.

ומנהג החזו"א (דינים והנהגות פכ"ב ט"ז) היה לומר את ההושענות אחרי ההלל, חוץ משבת והושענא רבה שהיה אומן המנשך במילואים עמוד 96

[משנ"ב ס"ק מב]

אין להם פלגל¹⁶ וכי, על של קהל¹⁶.

61) ולשלוח את אתרוגו לאדם יחיד ודר בעיר אחרת שאין להם אתרוג כלל, הביא השערי תשובה (סי' יב) את דברי שו"ת בית יעקב (סי' קיד) שאין צריך, ואף על פי שהוא יכול לברך כאן על של הבית, וכן לגבי ציצית, דן הביה"ל לעיל (סי' יד ס"ד ד"ה מיתר ליטול) האם מחוייב אדם להשאיל טלית שלו למי שדר בכפר, והוא יצטרך לשאול טלית מאחרים בעירו, והביא את דברי השו"ת בית יעקב (שם), שפסק שאינו מחוייב להשאיל טליתו לאחר הוא יברך על טלית שאולה, מאידך, דעת הא"ר (סי' יב) שאם היחיד אינו פושע במה שאין לו ארבעת המינים, צריך לשלוח לו את שלו.

62) ולגבי נר חנוכה, כתב להלן (סי' תרעא ס"ק ו) שאם יש לו שמן בעצמו לכל שמונת הדמים, ולחבירו אין כלום, מוטב שידליק בכל לילה נר אחד ויתן גם לחבירו, שהרי מדינת אין צריך אלא נר אחד, אך כתב שהיינו דוקא באופן שחבירו אינו מבני ביתו וגם אינו סמוך על שולחנו, אבל אם הוא מבני ביתו מוטב שיהיה הוא מהמהדרין.

סימן תרנ"ט

סדר קריאת התורה בפסות

[משנ"ב ס"ק א]

[כן פ"ח השני¹¹], וכן קריאת המפסיר¹².

1) והיינו בחוץ לארץ, אבל בארץ ישראל שהיום השני הוא חול המועד, כתב השו"ע לקמן (סי' תרסג ס"א) שקוראים רק את קרבנות היום.

והטעם שבהו"ץ לארץ לא קוראים ביום השני [שהוא יום טוב שני] גם את קרבנות היום השני וכמו בארץ ישראל, כתב לקמן (שם ס"ק ו) שקריאת 'ביום השני' היא קריאה גם ליום הראשון של חול המועד, ולקראו ביום טוב קריאה של ספק יום חול זה גנאי ליום טוב.

2) ובטעם הדבר שתיקנו לקרא למפסיר את קרבנות היום, ביאר הבי" (סי' תפח ד"ה ומציאין) על פי המבואר בגמ' (תענית כו, ב) שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם שבזמן שאין בית המקדש קיים יהיו ישראל קוראין בסדר הקרבנות ומעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ומוחל אני להם על כל עונותיהם.

[משנ"ב ס"ק ב]

בחל חמשה¹³ ובשפת שבקה¹⁴.

3) ולהוסיף על מנין הקראים ביום טוב, כתב הרמ"א לעיל (סי' רפב ס"א) שאין מוסיפים, ובטעם הדבר כתב הר"ן (מגילה יב, ב בדפי הר"ף), שהוא כדי שלא להשוותו לשבת. והוסיף השו"ע הרב (שם), שביום טוב אין להוסיף לששה קראים כדי שלא יהיה שווה ליום כיפור, וביום כיפור אין להוסיף לשבעה קראים כדי שלא יהיה שווה לשבת.

4) ולהוסיף על מנין הקראים בשחל יום טוב בשבת, כתב לעיל (סי' רפב ס"ק ו) שיכול להוסיף, כיון שקדושת יום טוב שנוספה על קדושת השבת לא מגרעת ממנה את המעלה של שבת שאפשר להוסיף בה קראים, אמנם כשיום כיפור חל בשבת, כתב שם שלכתחילה טוב שלא להוסיף על שבעה קראים, כיון שראשי הפרשיות מזכונים שמסיימים בעניני כפרה.

ואם טעו וקראו בשבת רק חמשה קראים, כתב לקמן (סי' תרסח ס"ק יג) לענין שמיני עצרת שחל בשבת, שאם עדיין לא סילקו את ספר התורה הראשון, יקראו בו לעוד שני אנשים, וגם אם כבר אמרו חצי קדיש, יחזרו עוד פעם ויאמרו קדיש, ואם כבר גללו את הספר תורה הראשון, יקראו בספר התורה השני לעולה הששי את

